

26. Het Grote Wenen (II): De dood van de slavin Amanamtagga

Tijdens het ritueel van het Grote Wenen liep de hele bevolking uit om medeleven met godin Inanna te betuigen over de dood van haar jonge geliefde schaapherder Dumuzi. Er is een lange klaagzang voor godin Inanna bekend, waarin dit ritueel een grote plaats inneemt. Het gaat over een slavin met de naam Amanamtagga.

De naam Amanamtagga betekent 'moeder-van-de-zonde'. Waaruit bestond haar zonde? We vernemen dat het meisje drie dingen had gedaan die verboden waren: zij had op de troon van godin Inanna plaatsgenomen, zij had in haar bed gelegen en had *kennis gekregen van de penis van de man*, zij had dus seks gehad. Amanamtagga had zich kennelijk vergrepen aan sacrale objecten in de tempel van Inanna. Dit wordt aan Inanna verteld die in grote woede ontsteekt. Op deze overtredingen stond de doodstraf en Inanna geeft haar bediende opdracht om alle mensen bij elkaar te roepen voor de executie van de vrouw. Amanamtagga werpt zich wanhopig in het stof aan de voeten van Inanna, maar deze kijkt haar aan *met de blik van de dood*. Ze grijpt het meisje bij haar hoofdhaar en gooit haar van de stadsmuur naar beneden. Daar staan de volgelingen van Inanna te wachten om het meisje nog vele keren af te maken met hun specifieke werktuigen. De herder zal haar met zijn herdersstok doden, de gala-priester zal haar met zijn *me-ze (man-zû)*-instrument doden, de pottenbakker zal haar met zijn smeltkroes doden, de kurgarra-priester zal haar met zijn zwaard en knots doden. Dit zijn vreemde instrumenten om iemand ter dood te brengen; volgens de vertaler van het ritueel, de Duitse assyrioloog Konrad Volk, moet het een ceremoniële betekenis hebben. Dan begint het uitgebreide ritueel van het huilen en weeklagen. De hele bevolking beklagt Inanna, die een zwaar bedrukt hart heeft over wat haar allemaal is overkomen.

Kan het hart van de meesteres het gejammer niet tegenhouden?

(In) het hart van de Hemelsvrouwe, wat was (er)?

Kan het hart van de meesteres het gejammer niet tegenhouden?

Wat was (daar), was niet (daar)?

Voor de dag, wat heeft het haar gebracht?

Voor de nacht, wat bleef voortslepen in haar (hart)?

Haar hart, wat maakt het verdrietig?

Wat speelt er door haar hoofd?

Wat is het waarover zij blijft peinzen?

Ze roept als een rouwklager: elalu/ahulap ('het is genoeg!').

Ach! Haar hart! Ach! Haar gemoed!

Elalu! Ach, haar toorn! Ach, haar droefenis!

Vorstin, geschreeuw in de nacht. Het gekerm is haar geschreeuw in de nacht.

Vorstin, haar hart dat door het huilen bedrukt is,

dat door huilen en steunen bedrukt is,

dat vanwege haar echtgenoot bedrukt is,

dat vanwege haar vrouwenvertrek bedrukt is,

dat wegens haar schathuis bedrukt is,

dat wegens haar herder bedrukt is.

We vernemen dat een dienaar aan de godin verzoekt om naar de schaapskooi te komen. Later blijkt dat dit verzoek van Dumuzi komt. De hemelgodin wast zich met water en sodazout, zij smeert zich in met olie uit een schaal, ze trekt het kleed van de heerschappij van de hemel aan, ze maakt haar ogen op met zwarte kool, ze doet op haar witte linnengewaad haar *erimmu*-sieraad om. Dan gaat ze naar de voorraadkelder van het huis, naar de plek waar het brood met reine handen gegeven wordt, naar het huis waar *de rechtschapen man* (de koning) vereerd wordt. Het slot is onverwacht, want Inanna zegt plotseling tegen haar dienaar dat zij aan haar echtgenoot moet zeggen dat ze niet naar de reine schaapskooi zal gaan. Ze moet tegen hem zeggen dat ze niet daarheen zal gaan *waar hij niet meer leeft, waar haar broer en echtgenoot niet meer leeft, waar de heer van Arali* (de steppe of onderwereld) *niet meer leeft*. Kennelijk was Dumuzi inmiddels al doodgegaan.

Volgelingen:

Zij heeft zich met water gewassen, met sodazout afgeschrobd,

Zij heeft zich met water uit een reine koperen kom gewassen.

Zij heeft zich met sodazout uit een heldere stenen kom afgeschrobd.

Zij heeft zich met zoet geurende olie uit een stenen kom gezalfd.

De pala-mantel van haar Heerschappij over de Hemel heeft zij aangetrokken.

De reine mantel heeft zij aangetrokken.

Op haar ogen heeft zij oogschaduw aangebracht..

Op haar stralend witte linnen mantel heeft zij haar sieraad aangebracht.

Heeft zij haar antimoonschmink op haar ogen aangebracht,

(dan) zal zij naar de eetkamer van het huis gaan,

naar de (plaats) waar ze brood met reine handen geven,

naar het huis waar de rechtschapen man haar vereert,

naar het huis waar de (bescherm)god van de mens haar vereert

zal zij komen, Inanna zal naar de schaapskooi gaan!

Inanna:

Dienaar, spreek tot mijn echtgenoot

Ik zal niet naar de reine schaapskooi gaan!
Spreek tot mijn Ama-ušumgal-ana:
Daar, waar hij niet (meer) leeft, daar waar hij niet (meer) leeft,
daar, waar mijn broeder (en) echtgenoot niet (meer) leeft,
daar, waar de Heer van Dasuba (bijnaam van Dumuzi) niet (meer) leeft,
daar waar de Heer van Arali (de steppe) niet (meer) leeft,
naar [...], waar hij niet (meer) leeft,
naar het huis van de schoonmoeder, waar hij niet (meer) leeft,

Naar de reine schaapskooi zal ik (niet gaan)!

Volgende week: De dood van Dumuzi en de dood van Jezus

De koning, gevolgd door een beschermgodin vereert godin Inanna (Collon *First Impressions* 1987, afb 169)